

Retsspleien bliver at afstille fra Forvaltningen efter de Regler, der fastsættes ved Lov, i Forbindelse med hvilken Paragraph atter staaer en følgende, der siger, at Offentlighed og Mundtlighed skal, saasnart og saavidt som muligt, gennemføres ved hele Retsspleien. Der er tvende Gange blevet forelagt Regjeringsforslag med Hensyn til den criminelle Retsspleies Ordning, og der har gjentagne Gange af Regjeringen været forelagt Lovforslag om Overformynderivæsenets Ordning. Dette sidste Lovforslag har man, som sagt, gjentagne Gange søgt at faae gennemført, men uden at Saadant dog endnu er lykkedes. Nu er Lovforslaget jo netop atter fremkommet, og jeg haaber, at den høitærede Justitsminister omsider vil være istand til at gennemføre Sagen. Derimod har jeg ingen Meddelelse hørt om, hvad den høitærede Justitsminister paatænker med Hensyn til den Sag, som for flere Aar siden blev bragt under Forhandling paa Rigsdagen, ikke blot igjennem det private Initiativ, men ogsaa ved Forslag fra Regjeringen selv, den nysnævnte Sag angaaende den criminelle Retsspleies Ordning. Jeg anseer det for uheldigt, at den er bleven liggende hen saaledes ganske stille, som det har været Tilfældet siden 1864; jeg beklager, at man ikke har benyttet den lange og kostbare Tid, som er hengaaet siden da, til at lade anstille en omhyggelig Prøvelse af det fra Regjeringens Side fremlagte Arbeide, en saadan omfattende Prøvelse ved forskjellige Mænd, uden hvilken en alsidig og udtømmende Forberedelse saare vanskeligt kan opnaaes. Jeg troer, at det allerede var uheldigt, at den i 1857 nedsatte Commission fik Sagen tilbage til Ministeriet, Noget, der imidlertid sagtens hidrørte fra den Omstændighed, at der forelaa tvende Forslag, uden at Ministeriet, saavidt bekendt, havde truffet noget foreløbigt Valg mellem disse. I Justitsministeriet udarbejdedes der da det Forslag, der forelagdes i 1862, og ligeledes det, der forelagdes i 1863. Jeg anseer det for særdeles uheldigt, at man siden har ladet den lange, kostbare Tid gaae hen, uden at man,

saavidt idetmindste jeg veed, har benyttet den til en alsidig Forberedelse af Lovforslaget, uden hvilken det vil blive overordentligt vanskeligt i den Tid, hvori Rigsdagen er samlet, og i hvilken saamange Arbeider sammentrænges, at gennemføre den omhandlede Sag. Men er der saaledes end gjort langsomme Skridt med Hensyn til den criminelle Retsspleie, saa er det mig dog ikke bekendt — det er jo muligt, at det alligevel er Tilfældet, men det er ialtsald ikke mig bekendt —, at der, fraregnet hvad der er skeet ved Håndelsrettens Stiftelse, er gjort Nogetsomhelst til at gennemføre den almindelige Bestemmelse i Grundloven, at Offentlighed og Mundtlighed skal gennemføres ved vor Retsspleie, altsaa ogsaa ved den borgerlige Retsspleie. Man maa ikke troe, mine Herrer, at det er en Sag, som er ligegyldig. Det er for det Første aldrig ligegyldigt at gennemføre en Grundlovsbestemmelse i Grundlovens Aand og Sandhed; men, selv om en saadan Bestemmelse ikke stod i Grundloven, saa er dog derhos den Form, hvorunder de borgerlige Retssretter nu behandles hos os, — jeg vil blot nævne een Side af Sagen — saa langsom, at det er i høi Grad usyldestgjørende. Dette er et Moment, som, selv naar man ikke gaaer ind paa en nærmere Betragtning af den borgerlige Retsspleie i det Hele, hvortil Steedet ikke er her, er saa iøinefaldende, at alene det ved Siden af Hensynet til Grundlovsbestemmelsen efter min Betragtning indeholder en afgjørende Opforbring til ikke at spille længere Tid, end allerede skeet er, inden denne Sag sættes i Gang. Det vil være et langsomt og vanskeligt Arbeide, og jeg er ingenlunde utaalmodig med Hensyn til disse Sagers Gjennemførelse i Rigsdagen; jeg veed, at den borgerlige Retsspleies Ordning vil kræve Aars forberedende Arbeide; men netop derfor troer jeg, at det er rigtigt alvorligt at fæste Opmærksomheden paa, at her er en af de Opgaver, hvis Løsning kræver stærkt Arbeide, og paa hvis Forberedelse man derfor bør begynde. Alle de af mig nævnte Opgavers Løsning —